Raad voor Vreemdelingenbetwistingen

Arrest

nr. 353 585 van 25 september 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: **X**

Gekozen woonplaats: **X**

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 1 september 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 20 augustus 2025.

Gelet op oud artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de beschikking tot vaststelling van het rolrecht van 5 september 2025 met refertenummer X.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 8 mei 2026 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 2 juni 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. HOEFNAGELS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij. Verwerende partij is niet verschenen, noch vertegenwoordigd.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoeker, van Palestijnse origine en afkomstig uit Gaza, werd op 27 oktober 2023 als vluchteling erkend in Griekenland.

Op 14 mei 2024 dient verzoeker een verzoek om internationale bescherming in bij de Belgische autoriteiten.

Op 28 juli 2025 wordt verzoeker gehoord op het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het CGVS), bijgestaan door een tolk die het Arabisch machtig is en in aanwezigheid van zijn advocaat.

Op 20 augustus 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing *"niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat)"*. Dit is de bestreden beslissing, die luidt als volgt:

"A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u een Palestijnse moslim van Arabische afkomst. U bent geboren te Palestina in Khan Younes op […] 2003. U verliet Gaza in juli 2023 omwille van de algemene situatie. U reisde via Egypte en Turkije naar Griekenland, waar u in september 2023 aankwam. Op 25 september 2023 diende u in Griekenland een verzoek om internationale bescherming in.

U verbleef in Griekenland gedurende 9 maanden. Op 27 oktober 2023 werd u er internationale bescherming toegekend. U had een ADET geldig van 27 oktober 2023 tot 26 oktober 2026 en een Grieks reisdocument/ paspoort geldig 21 maart 2024 tot 20 maart 2029. U vroeg geen AFM of AMKA nummer aan.

U werkte gedurende uw periode in Griekenland in de landbouw en schoonmaak. U kreeg van uw broer financiële hulp vanuit België. Zo kon u uw leven in Griekenland bekostigen. U verbleef naast opvangcentrum Mytilini ook nog in Kreta. Leros in Athene en op de eilanden Thessaloniki en Kreta. In Kreta was u dakloos. In die periode van dakloosheid werd u seksueel geïntimideerd. Omwille van uw moeilijke situatie in Griekenland besloot u naar uw paternale neven in België te komen. U reisde met uw Griekse documenten naar België.

U verklaart last te hebben van psychologische problemen sinds Gaza.

Ter staving van uw verzoek legt u de volgende documenten neer: uw originele Palestijnse paspoort, Grieks Residence permit, Grieks paspoort en Oranjekaart.

Uw advocaat maakte op 30 juli 2025 drie foto's van uw levensomstandigheden in Griekenland over per mail.

B. Motivering

U verklaarde last te hebben van psychische problemen en gaf dit aan in het opvangcentrum. U wacht nog op hulp (CGVS,p.3).

Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal. Zo werd u bij aanvang van het interview gevraagd of u zich mentaal en fysiek in staat voelde om het interview te doen en werd ook expliciet gepeild naar hoe u zich voelde, waarop u positief antwoordde dat goed gaat (CGVS p.2). Er werd u nadien gevraagd hoe het interview voor u verliep, waarop u antwoordde dat het goed verliep (CGVS,p.14). In dit verband dient opgemerkt te worden dat zich geen specifieke problemen of moeilijkheden voordeden tijdens het verloop van het persoonlijk onderhoud op het CGVS. Op geen enkel moment bleek dat uw toestand u verhinderde om uw verhaal op een adequate wijze te kunnen vertellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn (Eurodac Marked Hit en antwoorddocument Aanvraag Derde Landen), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk dat u de vluchtelingenstatus werd toegekend in Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist (CGVS,p.6).

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C 297/17, C 318/17, C 319/17 en C 438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C 163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming

genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,…

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een "bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid" moet worden bereikt, wat slechts het geval is "wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid" [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén "zeer verregaande materiële deprivatie" teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and

socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Uit uw verklaringen blijkt dat u een ADET had geldig van 27 oktober 2023 tot 26 oktober 2026 en een Grieks reisdocument/ paspoort geldig 21 maart 2024 tot 20 maart 2029. Evenzeer blijkt dat u na het verkrijgen van de vluchtelingenstatus/verblijfsdocument ongeveer 20 dagen tot één maand nog in Griekenland heeft verbleven (CGVS,p.9). Dergelijke korte tijdspanne wijst niet op oprechte intentie om zich in Griekenland te integreren en er leven op te bouwen. Volgens uw DVZ verklaringen verliet u Gaza immers met het doel naar België te komen (Vragenlijst DVZ vraag 5).

U beschikte niet over een AFM (CGVS,p.7).

Uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen in Griekenland automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft nodig is voor de toegang tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval hebt u uw verzoek om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend. Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale

bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/ uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf. U deed dit echter niet en er kan echter van u verwacht worden dat u uw administratie zoals AFM in orde zou brengen.

Voorts blijkt dat u niet over een AMKA beschikt.

Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooien van deze procedures in de periode 2020-2023 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socioeconomic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaegean.org/ wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren. Het komt aan de verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te doen gelden. Verder kan er van een persoon die de procedure doorloopt om een Grieks reisdocument te verkrijgen, ook verwacht worden dat een AMKA geregeld kan worden. Zeker gezien u meerdere pogingen deed om uw Griekse documenten te regelen via een vast adres van een jongeman die u hielp (CGVS,p.7).

Het CGVS wijst er immers op dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland niet automatisch een reisdocument krijgen, maar pas nadat de betrokkene hiertoe een specifiek verzoek heeft ingediend bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De persoon die internationale bescherming geniet, moet ook bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40eur betalen. De begunstigde van internationale bescherming moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : https://greece.refugee.info/ en-us/articles/4985654192535).

Uit uw verklaringen blijkt dat u nog steeds over uw gedrukte verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning en Grieks paspoort / reisdocument beschikt (CGVS,p.2). U verklaarde aanvankelijk dat ze gestolen werden (Verklaring DVZ vraag 23) maar dat bleek een vergissing te zijn.

Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoont. Uit voorgaande blijkt dan ook reeds een gebrek aan welwillendheid zich in de Griekse samenleving te pogen integreren.

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid, sociale bijstand en huisvesting, voldoet deze situatie daarnaast niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie. Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Betreffende het vinden van werk bestaan er bepaalde obstakels bij het zoeken naar een legale job in Griekenland, zoals de beschikbare informatie ook aantoont, blijkt hieruit verder ook nog dat een begunstigde van internationale bescherming op dit vlak dezelfde rechten heeft als een Griekse inwoner. Uit uw verklaringen blijkt dat u verschillende jobs in Griekenland heeft gedaan zoals het werken in de landbouw, schoonmaken etc. Betreffende uw inspanningen om ander werk te vinden beperkte zich tot het wachten aan een halte en vroeg u wat rond (CGVS p.7-8, 12-13). Indien u daadwerkelijk de intentie had duurzaam en legaal werk te vinden kan worden verwacht dat u verdere inspanningen zou gedaan hebben zoals het inschrijven in the public employment service, uitzendbureaus etc alsook dat u uw administratie op orde zou hebben gebracht (zoals uw AFM en AMKA) hetgeen noodzakelijk is voor de effectieve toegang tot de (legale) arbeidsmarkt. Bijgevolg blijkt dat u erin slaagde in het informele circuit werk te bemachtigen alsook dat u amper of geen inspanningen deed om legaal werk in Griekenland te vinden hetgeen redelijkerwijs wel kan worden verwacht.

Voorts zijn er uw verklaringen omtrent huisvesting. Er kan geconcludeerd worden dat u redelijkerwijs over huisvesting beschikte. Tijdens uw verblijf in Mytilini kon u steeds in een opvangcentrum verblijven. In Kreta bleek u gedurende twee maanden tijdens het landbouwwerk te hebben verbleven bij uw werkgever. Dat u in Kreta enige tijd dakloos was en uw € 1200 niet besloot uit te geven aan een veilige accommodatie zoals hotel of gedeelde kamer uit angst voor intimidatie doet geen afbreuk aan de conclusie dat dit uit eigen overweging was. Gevraagd of op straat leven veiliger was dan een hotel of gedeelde accommodatie, repliceerde u dat de gemeenschappelijke woningen en hotels niet veiliger zijn dan de straat (CGVS,p.9). Dat u uit eigen overweging dakloos was terwijl u over geld beschikte maar dit niet wou uitgeven zodat u kon sparen is onvoldoende om te stellen dat u in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde. U maakte ook geen melding van ernstige inspanningen om een organisatie ter hulp te roepen behalve rondvragen aan een Egyptische dame genaamd K.. Verder leek u geen ernstige stappen te hebben gezet om uw periode van dakloosheid in Kreta op te lossen.

Wat betreft uw problemen met de Griekse autoriteiten dient het volgende te worden vastgesteld. U haalde aan dat u tijdens uw verblijf in Griekenland meerdere malen op straat werd gefouilleerd. U gaf aan dat u en ook anderen te pas en onpas publiekelijk aan controles werd onderworpen door de Griekse politie (CGVS p. 11). U maakte hierbij geen melding van fysiek geweld. Dat u zowel als anderen werd gecontroleerd door de Griekse politie is nu eenmaal een veiligheidsmaatregel hetgeen niet als vervolging kan worden aanzien.

Vervolgens kaartte u aan enkele malen seksueel geïntimideerd te zijn geweest (CGVS,p.10). U haalde aan dat uw werkgever u vroeg bij hem te slapen waarop u vertrok (CGVS,p.11).

U werd ook meerdere malen in het kraakpand seksueel geïntimideerd en werd bedreigd door Afghaanse mannen met een mes om mee te gaan. Desondanks de moeilijke situatie kon u zich klaarblijkelijk verdedigen en tijdig weggeraken zonder dat er iets concreet gebeurde. Voorts zocht u nergens hulp en besloot geen aangifte te doen of hulp in te schakelen van de politie omdat u niets wist over hen. U deed ook geen inspanning om meer informatie te vergaren over de politie bij uw netwerk of medevluchtelingen omdat u werd verteld een tolk mee te pakken en dit ging over uw eer (CGVS p.11). Er kan vanuit worden gegaan dat u enige stappen zou zetten om op z'n minst bij de politie langs te gaan na dergelijk incident. U staaft deze incidenten verder niet met enig bewijsstuk.

U maakte melding van uw psychologische problemen sinds Gaza (CGVS,p.5) maar hoefde tijdens uw verblijf in Griekenland geen medische hulp in te schakelen (CGVS,p.14). U maakt gewag van psychologische problematiek in België maar geeft geen reden aan waarom u niet op psychologische hulp zou kunnen rekenen in Griekenland.

De informatie toont aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen om een AMKA te verkrijgen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van gratis toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : https://help.unhcr.org/ greece/living-in-greece/access-to-healthcare; en Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12)). Toegang tot psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection – p. 42-44, beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Uit uw verklaringen blijkt dat u in Griekenland over het nodige netwerk beschikte en u zichzelf samen met broer financieel ondersteunde. U maakte ook geld over naar uw familieleden in Gaza ter ondersteuning (CGVS,p.12). U verklaarde tevens al in België een job te hebben gevonden via interimkantoren hetgeen opnieuw wijst op uw zelfredzaamheid. Dit alles wijst op een zelfredzaamheid en netwerk die u in staat moeten stellen een periode te overbruggen om uw administratie in Griekenland op orde te stellen.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt.

Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

Uw documenten zijn niet in staat bovenstaande analyse te wijzigen. Uw Palestijnse paspoort heeft enkel betrekking tot uw identiteit en situatie in Palestina. Deze beslissing heeft daartoe geen betrekking. Hetzelfde geldt voor uw voorgelegde Oranjekaart.

De foto's van de situatie in Griekenland, die uw advocaat overmaakte per mail, dienen om uw verklaringen over de moeilijkheden van uw verblijf daar te staven. Deze kunnen niet dienen om de verleende bescherming als ontoereikend te beoordelen gezien u uit eigen overweging dakloos was.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming geniet in Griekenland, en dus niet naar Palestina teruggeleid mag worden."

2. Verzoekschrift

In een enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 1 van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen (hierna: het Vluchtelingenverdrag), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM), van artikel 33 van Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming, van de artikelen 48/6 en 57/6 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van de motiveringsplicht vervat in artikel 62 van de Vreemdelingenwet en de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van het zorgvuldigheids- en redelijkheidsbeginsel.

Verzoeker betwist de motieven van de bestreden beslissing en tracht deze te weerleggen.

Verzoeker vraagt in hoofdorde om de bestreden beslissing te hervormen en hem de vluchtelingenstatus toe te kennen, in ondergeschikte orde, de subsidiaire beschermingsstatus te verlenen en, in uiterst ondergeschikte orde, om de bestreden beslissing te vernietigen en het dossier terug te sturen naar het CGVS voor verder onderzoek.

Verzoeker voegt geen stavingstukken toe ter ondersteuning van zijn verzoekschrift.

3. Aanvullende nota

De commissaris-generaal legt op 29 mei 2026 een aanvullende nota neer, overeenkomstig oud artikel 39/76, § 1, tweede lid van de Vreemdelingenwet, waarbij wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen (met vermelding van weblink):
- CEDOCA, "*COI Focus GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", 13 februari 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026;
- CEDOCA, "*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, arrest D-2590/2025, 11 september 2025;

4. Voorafgaand

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St*. Kamer 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.
De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal.

4.2. De formele motiveringsplicht, zoals voorzien in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en artikel 62 van de Vreemdelingenwet, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissing worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat verzoeker deze motieven kent en aan een

inhoudelijke kritiek onderwerpt. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voert hij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat een administratieve rechtshandeling, *in casu* de beslissing tot niet-ontvankelijkheid van een verzoek om internationale bescherming, op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kan worden genomen. Het middel zal dan ook onder meer vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

5. Beoordeling van de bijzondere procedurele noden

Wat betreft de bijzondere procedurele noden, kan worden gewezen op volgende pertinente motieven in de bestreden beslissing:
"U verklaarde last te hebben van psychische problemen en gaf dit aan in het opvangcentrum. U wacht nog op hulp (CGVS,p.3).
Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal. Zo werd u bij aanvang van het interview gevraagd of u zich mentaal en fysiek in staat voelde om het interview te doen en werd ook expliciet gepeild naar hoe u zich voelde, waarop u positief antwoordde dat goed gaat (CGVS p.2). Er werd u nadien gevraagd hoe het interview voor u verliep, waarop u antwoordde dat het goed verliep (CGVS,p.14). In dit verband dient opgemerkt te worden dat zich geen specifieke problemen of moeilijkheden voordeden tijdens het verloop van het persoonlijk onderhoud op het CGVS. Op geen enkel moment bleek dat uw toestand u verhinderde om uw verhaal op een adequate wijze te kunnen vertellen.
Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen."

Verzoeker betwist bovenstaande motieven geenszins *in concreto*. Hij beperkt zich in het verzoekschrift tot het louter verwijzen naar zijn kwetsbaar profiel en zijn psychologische problemen. Hij legt echter geen medische of psychologische attesten neer. De Raad stelt vast dat uit niets blijkt dat verzoeker ten gevolge van een medische of psychologische toestand niet in staat zou zijn (geweest) om deel te nemen aan de procedure internationale bescherming en om op een normale wijze aan het persoonlijk onderhoud deel te nemen en/of om de kernelementen van zijn voorgehouden nood aan internationale bescherming op een coherente, gedetailleerde, doorleefde en geloofwaardige wijze uiteen te zetten. Uit een lezing van de notities van het persoonlijk onderhoud blijkt voorts dat dit onderhoud op een normale wijze is verlopen en dat verzoeker op de hem gestelde vragen kon antwoorden. Gelet op het voorgaande, heeft de commissaris-generaal terecht geoordeeld dat verzoekers rechten in het kader van onderhavige procedure werden gerespecteerd, evenals dat hij kon voldoen aan zijn verplichtingen.

6. Beoordeling van de zaak

6.1. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie.

6.2. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij werd er erkend als vluchteling op 27 oktober 2023 en werd in het bezit gesteld van verblijfsdocumenten als statushouder.
Zijn Griekse verblijfsvergunning (ADET) is geldig tot 26 oktober 2026 en zijn Grieks reisdocument is geldig tot 20 maart 2029 (administratief dossier (hierna: AD), groene map 'documenten asielzoeker', stuk 2; blauwe map 'landeninformatie', antwoord Griekse asielautoriteiten d.d. 2 juli 2024).

Verzoeker brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het rechtsplegingsdossier enige concrete aanwijzing in die zin. De Raad verwijst hierbij naar het vigerende *EU-acquis*, meer bepaald de Verordening (EU) 2024/1347, waaruit blijkt dat de verleende beschermingsstatus onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (in toepassing van de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de Verordening (EU) 2024/1347). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet berust bij de commissaris-generaal doch eens hieraan is voldaan, komt het aan de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan

rekenen. Het komt dus aan verzoeker zelf en niet aan de commissaris-generaal toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke.

6.3. Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de voormalige richtlijn 2013/32/EU (heden overgenomen in artikel 38, lid 1, c) van de vigerende Verordening (EU) 2024/1348).

Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: Handvest). De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.*, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *"tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken"*, dan vallen deze tekortkomingen volgens het Hof van Justitie bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.,* pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof van Justitie niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, *Addis*, pt. 52, met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, *Jawo*, pt. 95).

6.4. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

6.5. Vooreerst wordt de algemene situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.
Het Hof van Justitie heeft herhaaldelijk het belang benadrukt van "*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten"* voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden voor een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.,* pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019*,* C-540/17 en C-541/17, *Hamed en Omar*, pt. 38).

Beide partijen leggen verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de artikelen 24 tot en met 36 van de vigerende Verordening (EU) 2024/1347 bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland, na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied, wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie, beschikbaar in het rechtsplegingsdossier, blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij

zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een Nationale Strategie voor Integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 36 van de vigerende Verordening (EU) 2024/1347 en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een sociale zekerheidsnummer (AMKA), terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale voorzieningen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights",* maart 2025; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights",* april 2026; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiair beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en verlengen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals toegang tot gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot toekenning van een ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot toekenning van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds

ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van het verzoek om internationale bescherming aan de betrokkene meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken, voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET, voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 5-17; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 8-24; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Fiscaal registratienummer (AFM)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM-nummer wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek om internationale bescherming vervolledigen de procedure voor de afgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek heeft ingediend, zou in principe een AFM-nummer moeten hebben. Wanneer internationale bescherming wordt verleend, gaat deze AFM mee over naar de ADET.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken.
Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM-nummer aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM-nummer aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM-nummer verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte indienen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, (sociale zekerheidsnummer) is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024",* 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek

toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *"een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt"*. De redenering hierachter is dat personen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de afgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA-nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt.
Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6 (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 23; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 34-39). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit onder meer één van de volgende documenten: een fiscaal woonplaatsattest, een eigendomsbewijs, een huurovereenkomst, een verklaring van gratis concessie of inwoning, een verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, een certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,…. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer"* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"* van september 2024 worden ook de termen *"intentieverklaring van een werkgever"* en *"werkgeversverklaring"* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie. Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c) van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van de verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*,

maart 2025, p. 22-24; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 39; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202, 266-267; CEDOCA, *"COI Focus Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 februari 2026 en vertaling van de AMKA-wetgeving).

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84,40 euro voor volwassenen en 73,60 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau van de Griekse politie een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 18-19; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24; Refugee.info Greece, "*Travel Documents Greece"*).

E. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 3; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 4).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die personen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+), om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. IOM coördineert de programma's en Griekse ngo's of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt één of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:
- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;

- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijkse huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027.
Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+ maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van Griekenland. Volgens de *factsheet* van IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón,* KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie van Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het HELIOS+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria:
(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;
(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresía Apascholísis*, DYPA);
(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden één van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. IOM heeft ook een Facebookpagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) en de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (CEDOCA, *"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, p. 2-12; ; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 29-30; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 47; Europese

Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu.
IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (CEDOCA, *"COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen personen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 29-33; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 51-53; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 257-261). De Raad merkt op dat er weinig studies beschikbaar zijn over dakloosheid bij statushouders in Griekenland.

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang tot werk voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 38-39).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 261-262). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 38). De *"COI Focus, Grèce. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"* van 13 februari

2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het hoofd van de Griekse asieladministratie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling is opgenomen. De COI Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit; een geldige ADET en een geldig AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie kan nog worden gelezen:
"*De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.*
Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen .
Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.
De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooien die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale voorzieningen

Statushouders genieten toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA, die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden

uitgesloten van toegang tot sociale voorzieningen, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit.
Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale voorzieningen krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), de invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals de uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de Richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de Richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de Richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de Richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 22-27; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41-42; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventueel inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. '*cash assistance*'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing tot het verlenen van de internationale beschermingsstatus, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan de verzoeker zelf werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 25; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 41).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter

meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of personen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met personen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan personen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten – zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook personen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring en een AMKA, alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 27-28; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 43-44 ; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2025*", september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft, onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg.

De wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van de wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2 van de wet 4368/2016. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*").

Artikel 33, lid 3 van de wet 4368/2016 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 56). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van de wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c) van de wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:
"(…)
ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op

elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du paragraphe 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011 (A7)*").

Deze bijkomende duiding in de omzendbrief van 3 november 2025 bevestigt dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot de publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. Deze omzendbrief stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van ziekenhuiszorg en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient dan aan te tonen dat hij in het bezit is van (a) een geldige ADET, of (b) een bewijs dat er een beslissing in behandeling is met betrekking tot zijn aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus, of (c) een schriftelijke verklaring inzake uitstel van verwijdering, overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van Wet nr. 3907/2011 (A 7), wanneer een beslissing tot afwijzing van de verlenging is genomen en er beroep (administratief of gerechtelijk) is ingesteld.

Wat betreft de schriftelijke verklaring inzake uitstel van verwijdering blijkt uit de Griekse asielwet (artikelen 23 en 24) dat dit alleen van toepassing is op personen die een terugkeerbesluit hebben ontvangen en die, in het kader van een beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is dus niet van toepassing op begunstigden van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of van een bewijs inzake hun aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus (CEDOCA, *"COI Focus, Grèce. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026).

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, maar deze is beperkt tot enkel spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece*, "Living In Greece – Access to healthcare",* beschikbaar op: https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; CEDOCA, *"COI Focus, Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, worden aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo.
Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: personen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, waarvan melding gemaakt in de *"COI Focus, Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar asielzoekers en statushouders, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland",* september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, *"Communication on the status of migration management in mainland Greece",* 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkendiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 35; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 59; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens Griekse verblijfsvergunning (ADET) vervallen is, zich voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen gesteld. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken ervan bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de ADET te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 12; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van hun ADET en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden het AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid, of toegang tot gezondheidzorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvraag tot verlenging van een ADET moet worden ingediend via het versturen van een standaardformulier per e-mail bij de asielautoriteiten, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager ter kennis wordt gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 7-9; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 11-12).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moet gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie deze termijn vaak overschrijdt. Het louter registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *"Alkyoni II"*) kan twee weken tot zelfs

maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politiële en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale voorzieningen en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt, en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin verlengde ADET's klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielautoriteiten niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 17-18; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET.
Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 16-17; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 24).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder die zijn ADET wil verlengen, geconfronteerd kan worden met een veelvoud aan administratieve, technologische en taal-gerelateerde hindernissen, naast lange wachttermijnen.

De beschikbare bronnen bevestigen dat lange wachttijden blijven gelden voor de behandeling van ADET-verlengingsaanvragen en dat deze in sommige gevallen meer dan zes maanden tot meer dan een jaar kunnen aanslepen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 12-14). Volgens de informatie op de website Refugee.info Greece, bijgewerkt op 8 april 2025, komen in de verlengingsprocedure veelvuldig aanzienlijke vertragingen voor die meer dan een jaar kunnen duren. Volgens de Griekse asieldienst zijn deze vertragingen te wijten aan een aanzienlijke administratieve werklast, aan ontbrekende informatie en fouten in de verlengingsaanvragen en de bijbehorende documenten, aan de herziening van het volledige dossier van de aanvrager, aan de noodzakelijke verificaties om te verzekeren dat er geen belemmeringen zijn voor de verlenging van de verblijfsvergunning (bijvoorbeeld wegens openbare orde en nationale veiligheid, lopende strafprocedures, enz.) en aan het feit dat verschillende andere overheden moeten worden geraadpleegd, waaronder de politie en het "*Ministry of Administrative Reconciliation*" (Refugee.info Greece "*How to renew your residence permit*" van 8 april 2025).

Volgens de informatie van de *Greek Council for Refugees* (GCR) zijn deze lange wachttijden ook te verklaren door een ernstig personeelstekort bij de bevoegde asieldienst voor statushouders (AAU, *Asylum Unit of International Protection Beneficiaries*). In een brief van 16 februari 2024 deelde de directeur van de Griekse asieldienst mee dat slechts 8 ambtenaren zich bogen over de behandeling van deze ADET-verlengingsaanvragen voor heel Griekenland. Volgens informatie die door de asieldiensten aan de RSA is verstrekt, waren op 11 februari 2025 slechts 13 van de 34 ambtenaren, die bij de AAU waren aangesteld, belast met het behandelen van de ADET-verlengingsaanvragen (AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 8-9).

Het geheel van deze gegevens getuigt van een zeer problematische behandelingsduur van de ADET-verlengingsaanvragen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel op aanvraag een attest van verlengingsaanvraag ("*attestation of application status*", AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*", september 2025, p. 236; "*certificate of submission of an application*", RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "*certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus*" of een "*certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming*" verkrijgen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", maart 2025, p. 15; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights*", april 2026, p. 22). Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het *Alkyoni*-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van deze attesten en certificaten. De huidige attesten van verlengingsaanvraag en de certificaten van beschermingsstatus, die drie tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouder bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende de wachttermijn, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale voorzieningen.
In de oudere certificaten van beschermingsstatus werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere attesten van verlengingsaanvraag.

In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de attesten en certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 15-16; RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 20-24; Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

In het AIDA-rapport kan verder worden gelezen: "*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314*." In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,…), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan, evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een zo snel en soepel mogelijke integratie in HELIOS+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36-38; RSA/PRO ASYL, "*Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 50; Europese Commissie, "*Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, maart 2025, p. 36; RSA/PRO ASYL,*"Recognised Refugees 2026. Access to documents and socio-economic rights"*, april 2026, p. 62; AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag.
Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (AIDA/ECRE, *"Country Report: Greece. Update 2024"*, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

J. Besluit

Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp, waarmee zij worden geconfronteerd.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkendiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende sociale zekerheidsuitkeringen (geviseerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen terechtkomen.

De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *"een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *"wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling"* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde landeninformatie over de situatie van statushouders in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.
In zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking hebben op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van zijn situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in dat land.

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie in zijn verzoekschrift toont verzoeker dus niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie, zoals geduid door het Hof van Justitie, bevindt of dat hij er bij terugkeer automatisch in zal belanden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat er een grote voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland en dat de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet in een aantal gevallen niet aan de orde zal zijn.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde. In dit verband moet rekening worden gehouden met *"alle gegevens van de zaak"* (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van de verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

6.6. Het komt aldus aan verzoeker toe om de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen. Er dient verder te worden ingegaan op zijn concrete persoonlijke situatie.

In de bestreden beslissing wordt op omstandige wijze gemotiveerd waarom verzoekers voorzienbare levensomstandigheden in Griekenland niet beantwoorden aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid, die dient te worden bereikt opdat van een ernstig risico op onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest sprake zou zijn.

Verzoeker betwist dit in zijn verzoekschrift op algemene wijze, maar slaagt er niet in een ander licht te werpen op hetgeen in de bestreden beslissing concreet met betrekking tot zijn persoonlijke situatie en levensomstandigheden als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wordt vastgesteld. Door louter te verwijzen naar algemene informatie, zijn reeds afgelegde verklaringen te herhalen en te stellen dat hij het niet eens is met de gevolgtrekkingen van de commissaris-generaal, brengt verzoeker geen concrete en geobjectiveerde elementen aan die een ander licht kunnen werpen op de bevindingen van de commissaris-generaal inzake de niet-ontvankelijkheid van zijn beschermingsverzoek.

6.7. Wat zijn individuele situatie betreft maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn beschermingsstatus in Griekenland. Tijdens het persoonlijk onderhoud maakte verzoeker melding van psychische klachten omdat hij al meer dan twee maanden zijn familie in Gaza niet kon bereiken. Hij gaf aan angstig te zijn en te kampen met zelfmoordgedachten (NPO CGVS, p. 3). Verzoeker laat echter na zijn psychologische problemen met medische documenten te staven, laat staan dat hij *in concreto* uiteenzet in welke mate zijn actuele gezondheidstoestand hem zou beletten om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze problemen zouden zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen. In deze stand van zaken kan bijgevolg niet blijken dat de (psychologische) gezondheidstoestand van verzoeker van die aard is dat deze hem verhindert om zelfstandig te handelen en in zijn levensonderhoud te voorzien en/of dat deze de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt.
Noch uit zijn verklaringen tijdens het persoonlijk onderhoud noch uit het verzoekschrift kan blijken dat verzoeker kampt met medische of psychologische problemen die dermate ernstig zijn dat zij een terugkeer naar Griekenland in de weg zouden staan, of die belangrijke negatieve gevolgen zouden hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie. In de bestreden beslissing wordt op goede gronden besloten dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen waartoe hij geen toegang zou hebben in Griekenland.

In de mate dat verzoeker in dit verband nog verwijst naar zijn herkomst uit Gaza, wordt niet ontkend dat de huidige situatie in Gaza en de leefomstandigheden van familieleden daar, als gevolg van de oorlog, een impact heeft op zijn psychologische toestand. Verzoeker toont echter niet aan dat hij hierdoor dermate beïnvloed wordt dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zal verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn beschermingsstatus toegekend in Griekenland, of die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen zodat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn beschermingsstatus in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

6.8. De Raad stipt aan dat verzoeker een 22-jarige man is, wiens ADET op heden nog steeds geldig is, met name tot 26 oktober 2026. Waar zijn Griekse verblijfsvergunning bijna verloopt, wijst de Raad erop dat de procedure voor een verlenging van de ADET al vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (AIDA-rapport, juni 2024, p. 244; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Verzoeker kan bijgevolg in tussentijd al tijdig stappen zetten, al dan niet met hulp van anderen zoals een advocaat in België, om zich hierover terdege te informeren alsook zelf actief en tijdig concrete inspanningen te leveren om de verlenging van zijn ADET te bewerkstelligen en te bespoedigen. Uit niets blijkt dat dit voor hem niet mogelijk is en verzoeker toont niet aan dat hij zijn ADET in de toekomst niet zal kunnen laten verlengen. Bovendien toont verzoeker niet aan dat hij reeds stappen heeft gezet om de procedure tot verlenging van zijn ADET op te starten.

Verder wijst de Raad er nog op dat verzoeker in Griekenland al een asielprocedure heeft doorlopen, een beschermingsstatus heeft verkregen alsook een Griekse verblijfsvergunning (ADET) en een Grieks reisdocument heeft bekomen, en dus contact heeft gehad met de Griekse autoriteiten, zodat enige basiskennis met betrekking tot de Griekse administratie kan worden verondersteld. In zoverre verzoeker aanvoert dat hij minstens zes maanden voor het verstrijken van zijn ADET eigenlijk de vernieuwing/verlenging ervan zou moeten vragen, stond het hem vrij om deze stappen reeds te ondernemen. In zoverre hij enige wachttijd zou moeten overbruggen, blijkt dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft. Uit wat hierna wordt besproken, volgt tevens dat verzoeker zelfredzaam is en over een netwerk beschikt, waarop hij (tijdelijk) kan steunen om bij terugkeer naar Griekenland de eventuele wachtperiode te overbruggen en zich staande te houden.

6.9. Het gegeven dat verzoeker werd geconfronteerd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting, volstaat niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en, voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een

toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Bovendien toont verzoeker, in het licht van zijn ervaringen, niet aan dat hij zijn rechten ter zake niet zou kunnen doen gelden, nu immers moet worden vastgesteld dat hij hiertoe eerder zeer beperkte stappen heeft gezet. Verder toont verzoeker niet op overtuigende wijze aan dat hij, zoals redelijkerwijze van hem kan worden verwacht, alle mogelijke middelen die het recht in Griekenland hem biedt, heeft uitgeput.
Het komt evenwel aan de begunstigde van internationale bescherming toe om de nodige inspanningen te doen om zich te integreren in de samenleving waar hij internationale bescherming heeft verkregen, door er onder meer werk en huisvesting te zoeken en de taal te leren.

6.10. Uit de gedragingen van verzoeker blijkt vooreerst dat hij geenszins de intentie had om in Griekenland een duurzaam bestaan op te bouwen en er zijn rechten te doen gelden, dit in tegenstelling tot wat hij in het verzoekschrift herhaaldelijk tracht voor te houden.

Uit het administratief dossier blijkt immers dat hem op 27 oktober 2023 internationale bescherming werd toegekend en dat hij 6,5 maanden later, op 10 mei 2024, Griekenland heeft verlaten. Tijdens zijn persoonlijk onderhoud verklaart verzoeker dat hij 20 dagen tot één maand nadat hij zijn ADET en Grieks reisdocument had ontvangen Griekenland heeft verlaten (NPO CGVS, p. 9). Dergelijke korte tijdspanne getuigt niet van een oprechte intentie om zich als statushouder in Griekenland te integreren en er een leven op te bouwen.

Gelet op de korte periode waarin verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland verbleef, kan reeds *a priori* niet worden aangenomen dat hij in Griekenland daadwerkelijke en ernstige pogingen ondernam om zijn leven aldaar uit te bouwen en er zijn rechten te doen gelden.

Bovendien blijkt uit zijn gedrag ook niet dat hij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. De houding en het handelen van verzoeker duidt er daarentegen op dat hij geenszins van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen.

De Raad wijst erop dat het aan de begunstigde van internationale bescherming toekomt om de nodige inspanningen te leveren om zich te integreren in de samenleving waar hij internationale bescherming heeft verkregen, door er onder meer werk te zoeken en de taal te leren. Er kan van verzoeker worden verwacht dat hij de nodige procedures doorloopt en geduld uitoefent vooraleer hieromtrent conclusies te trekken. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen, tewerkstelling of onderwijs te kunnen krijgen. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoont, zoals hierna zal blijken.

6.11. Verzoeker verklaart niet in het bezit te zijn van een fiscaal registratienummer (AFM) en sociaal zekerheidsnummer (AMKA) (AD, Vragenlijst DVZ, ‘Bijkomende vragen M-status’, d.d. 6 juni 2024; NPO CGVS, p. 7). Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker *in casu*, automatisch een AFM krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. Na het ontvangen van zijn ADET moet verzoeker vervolgens een afspraak maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. In de bestreden beslissing wordt bijgevolg terecht opgemerkt dat verzoeker bepaalde stappen heeft kunnen ondernemen om werk te vinden en in zijn levensonderhoud te voorzien. Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat het AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM automatisch gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning niet verloopt voor 26 oktober 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum. Hetzelfde geldt voor de AMKA. De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt. Waar verzoeker aangeeft niet in het bezit te zijn van een AMKA, stipt de Raad aan dat de beschikbare landeninformatie niet wijst op bijzondere problemen indien verzoeker bij terugkeer naar Griekenland de procedure om een (actieve) AMKA te verkrijgen nog dient te voltooien. Verzoeker toont alleszins niet aan dat hij dit bij terugkeer naar Griekenland niet in orde zou kunnen brengen, noch dat het voor hem niet mogelijk zou zijn om te werken en huisvesting te zoeken in afwachting van het bekomen/activeren van een AMKA. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

In de mate dat verzoeker aanklaagt dat hij de Griekse taal onvoldoende machtig is, bemerkt de Raad dat dit op zich geen belemmering vormt om procedures te doorlopen. Van verzoekers die in Griekenland internationale bescherming hebben verkregen, mag worden verwacht dat zij, indien nodig, hulp inschakelen om administratieve stappen te begrijpen en correct te doorlopen. Verzoeker kan daarbij gebruik maken van een vertaalapp of een tolk.

Deze vormen van ondersteuning zijn vlot toegankelijk en bieden voldoende hulp om de nodige procedures te volgen, zelfs als die niet in zijn eigen taal beschikbaar zijn. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat de te volgen procedures een onoverkomelijk of aanzienlijk moeilijk obstakel vormen.

6.12. Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, volgt uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) in samenhang met artikel 33, lid 3, van de wet 4368/2016 dat statushouders met een AMKA-nummer gratis toegang hebben tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Zoals de commissaris-generaal in zijn aanvullende nota ook stelt: *"Met het sociale zekerheidsnummer (AMKA) kunnen begunstigden van internationale bescherming onder dezelfde voorwaarden als Griekse burgers gratis medische zorg krijgen. Om van deze rechten te kunnen genieten, moeten begunstigden dit nummer aanvragen, maar voortaan ook activeren*." Zoals hierboven vastgesteld, toont verzoeker niet *in concreto* aan dat hij bij een terugkeer naar Griekenland er niet in zou slagen om zijn AMKA te bekomen en te activeren.

Dit betekent echter niet dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA geheel verstoken zal zijn van (gratis) toegang tot gezondheidszorg. Het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier bevestigt dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van de activering van zijn AMKA, niet geheel verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: personen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaal zekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra. Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar asielzoekers en statushouders, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken.

Bovenstaande wordt nogmaals bevestigd in de aanvullende nota van de commissaris-generaal.

In de bestreden beslissing wordt op goede gronden besloten dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat hij in Griekenland geen beroep zou kunnen doen op medische behandeling, indien dit nodig zou zijn. Verzoeker brengt geen elementen aan waaruit kan blijken dat de inlichtingen waarop voorgaande analyse omtrent de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland is gebaseerd, niet langer actueel of correct zou zijn of die de gemaakte appreciatie in een ander daglicht stellen. Hij toont middels zijn algemeen betoog in het verzoekschrift niet aan dat er geen medische zorg in Griekenland voor hem voorhanden zou zijn.

Verzoeker toont bijgevolg niet aan dat, in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate dat hij nood zou hebben aan medische en/of psychologische hulp, hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM of met artikel 4 van het Handvest wegens moeilijkheden om toegang te krijgen tot gezondheidszorg.

6.13. Waar verzoeker in zijn verzoekschrift wijst op de *"circulaire logica"* dat door RSA wordt vastgesteld inzake de voorwaarde van een actieve AMKA om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt, wijst de Raad naar hetgeen hierboven is uiteengezet onder 6.5, punt F.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen, kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat. Statushouders kunnen dus een arbeidscontract tekenen alsook het arbeidscontract uploaden in ERGANI zonder dat een activering van de AMKA is vereist. Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zgn. e-EFKA vereist (AMKA-nota van het CGVS van 13 februari 2026).

6.14. De Raad stipt verder aan dat het niet onredelijk is om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoeker, die na de toekenning van zijn internationale beschermingsstatus slechts 6,5 maanden in Griekenland heeft verbleven, blijkt niet dat hij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken en om de taal te leren. Hieruit kan worden geconcludeerd dat hij nooit de oprechte intentie had om een duurzaam bestaan in Griekenland uit te bouwen en er zijn rechten te doen gelden.

Er wordt in dit verband nog op gewezen dat het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming in samenhang moet worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die internationale

bescherming in Griekenland heeft verkregen, om er de nodige procedures te doorlopen en geduld uit te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Het komt hem in dit verband toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken. Verzoeker toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. Hij laat ook na om concreet aan te tonen dat hij veelvuldige en ernstige pogingen zou hebben ondernomen om zich te informeren en contact op te nemen met organisaties die hem zouden kunnen helpen bij het uitoefenen van de rechten en voordelen die aan zijn internationale beschermingsstatus verbonden zijn.

In het verzoekschrift herhaalt verzoeker zijn verklaringen omtrent de moeilijke levensomstandigheden in Griekenland qua huisvesting en tewerkstelling, maar toont hiermee niet aan dat hij zijn rechten, verbonden aan zijn status in Griekenland, voldoende heeft benut, laat staan uitgeput. Door louter zijn verklaringen te herhalen en de terechte gevolgtrekkingen van de commissaris-generaal te bekritiseren, brengt hij geen dienstige argumenten aan die de beoordeling aan het wankelen brengt of hier een nieuw licht op werpt. Ook door te volharden dat de situatie in Griekenland voor begunstigden van internationale bescherming wel degelijk een situatie uitmaakt van verregaande materiële deprivatie, is verzoeker hoegenaamd niet in staat de specifieke en concrete motieven in de bestreden beslissing met betrekking tot zijn persoonlijke situatie te weerleggen. Aangezien uit zijn verklaringen en gedrag een onvoldoende oprechte intentie kan blijken om een duurzaam bestaan op te bouwen in Griekenland, is het voor verzoeker onmogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of onderwijs in Griekenland en slaagt hij er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten als statushouder er niet werden geëerbiedigd.

6.15. De Raad onderstreept dat verzoekers handelen getuigt van voldoende zelfredzaamheid. De Raad verwijst hiervoor naar de pertinente overwegingen in de bestreden beslissing waaruit blijkt dat verzoeker in staat was om te voorzien in zijn basisbehoeften in Griekenland. Verzoeker is een jongvolwassen, gezonde man die geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid. Hij reisde op zelfstandige wijze naar Griekenland via Egypte en Turkije. Nadat hij de vluchtelingenstatus in Griekenland had verkregen, ondernam hij succesvol de nodige administratieve stappen tot het bekomen van zijn Griekse ADET en zijn Grieks reisdocument. Tijdens zijn verblijf in Griekenland was hij in staat om tijdelijk/sporadisch in de landbouw en de schoonmaaksector te werken en om (tijdelijke) huisvesting te vinden. Hij reisde op zelfstandige basis naar België. In België is hij ook tewerkgesteld geweest via interimkantoren. Verzoeker kon tevens rekenen op financiële steun van zijn familie in België om in zijn basisbehoeften te kunnen voorzien tijdens zijn verblijf in Griekenland en om zijn reis naar België te bekostigen. Hieruit blijkt dat verzoeker over een netwerk beschikt dat hem eventueel zou kunnen bijstaan bij een terugkeer naar Griekenland.

Uit deze vaststellingen blijkt dan ook dat verzoeker een voldoende mate van autonomie en zelfredzaamheid heeft. Door in het verzoekschrift louter te verwijzen naar eerder afgelegde verklaringen en de pertinente bevindingen van de commissaris-generaal tegen te spreken, brengt verzoeker geen concrete elementen bij die de pertinente motieven weerleggen of ontkrachten. Alles in acht genomen, stelt de Raad vast dat verzoeker voldoende zelfredzaam wordt geacht om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden waarmee hij als terugkerende statushouder in Griekenland zou kunnen worden geconfronteerd.

6.16. In de mate dat verzoeker de lange duur van de procedure aanklaagt en stelt dat hij thans geen toegang meer zal krijgen tot het Helios+-hulpprogramma, kan hij allerminst ernstig worden genomen. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten 6,5 maanden nadat hij daar internationale bescherming had verkregen. Hij erkent zelf dat er gedurende één tot twee jaar na de toekenning van internationale bescherming ondersteuning beschikbaar was vanwege de Griekse instanties via het oude en nieuwe Helios-programma, maar hij heeft ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze hulp en Griekenland vroegtijdig te verlaten. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om zijn leven in Griekenland op te bouwen en ondermijnt zijn huidig betoog dat hij bij terugkeer onvoldoende ondersteuning zou krijgen. Uit zijn verklaringen blijkt een gebrek aan inspanning om zijn leven in Griekenland op te bouwen (*supra*).
Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op de commissaris-generaal, terwijl verzoeker zelf heeft verzaakt aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden. Verzoeker toont verder geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Bovendien beschikt verzoeker, zoals reeds gesteld, over de nodige zelfredzaamheid om in zijn levensonderhoud te voorzien bij terugkeer naar Griekenland.

6.17. Dat een overheid niet steeds onmiddellijk woningen en financiële middelen kan toekennen aan vreemdelingen, houdt niet in dat deze vreemdelingen vervolgens niet worden geholpen en dat zij zelf niet tijdelijk in hun levensbehoeften kunnen voorzien. De Raad herinnert er hierbij aan dat situaties die geen "*zeer verregaande materiële deprivatie*" teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door:
- een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;

- de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen genieten die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden van internationale bescherming [HvJ, arrest *Ibrahim e.a*, pt. 91-94 en arrest *Jawo*, pt. 93-97].

Op basis van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zouden zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend, *in casu* België, dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, *in casu* Griekenland, kan niet worden geconcludeerd dat verzoeker bij terugkeer naar die lidstaat zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor een behandeling die onverenigbaar is met artikel 4 van het Handvest (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a.,* pt. 94 met verwijzing naar het arrest *Jawo* van datzelfde Hof). Bij de beoordeling van de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland dient betreffende de toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale bijstand, gezondheidszorg, huisvesting of integratie, in beginsel de omstandigheden van de Griekse onderdanen als maatstaf of standaard in ogenschouw te worden genomen, en niet de standaarden die desgevallend van toepassing zijn in andere lidstaten van de Europese Unie. Net zoals niet iedere EU-onderdaan op gelijke wijze aanspraak kan maken op dergelijke voorzieningen, geldt dit immers eveneens voor vreemdelingen die internationale bescherming genieten binnen de Europese Unie.

De vaststelling dat er tussen EU-lidstaten verschillen bestaan in de mate waarin aan personen met internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen doen gelden, impliceert bijgevolg geenszins zonder meer een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Dit dient daarentegen op concrete wijze te worden aangetoond, rekening houdend met het gegeven dat óók de socio-economische moeilijkheden of perspectieven van de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld gezondheidszorg, huisvesting of tewerkstelling. De Raad wijst erop dat verzoeker internationale bescherming heeft verkregen in Griekenland dat als EU-lidstaat is gebonden aan het EU-*acquis* dat voorziet in (minimum)normen inzake rechten en voordelen die zijn verbonden aan zijn beschermingsstatus en waarvan verzoeker gebruik kan maken. Zoals reeds vastgesteld, toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen ondernomen heeft om zijn rechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

6.18. Waar verzoeker opwerpt dat hij meerdere malen op straat werd gefouilleerd en regelmatig op straat aan controles werd onderworpen door de Griekse politie, wordt in de bestreden beslissing terecht vastgesteld dat dit veiligheidsmaatregelen betreffen die niet als vervolging kunnen worden aanzien. Waar verzoeker wijst op problemen van onveiligheid in Griekenland, hij zou enkele malen seksueel geïntimideerd zijn geweest en een keer bedreigd zijn met een mes, merkt de Raad op dat hieruit evenmin kan blijken dat verzoeker hierdoor, in geval van terugkeer naar Griekenland, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, worden geconfronteerd met criminaliteit maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van hen niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zouden zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkenen bij situaties van criminaliteit. Het vermoeden dat hun grondrechten als begunstigden van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, impliceert tevens dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits verzoeker uiteraard de nodige stappen zet indien hij slachtoffer wordt van dergelijke daden.

6.19. In de mate dat verzoeker aanvoert dat hij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland, verwijst de Raad naar het voorgaande waarbij werd vastgesteld dat geen elementen voorliggen waaruit kan blijken dat verzoeker actueel niet langer internationale bescherming zou genieten in Griekenland. Op geen enkele wijze toont hij aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van terugdrijving van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont hij *in concreto* aan dat er in zijn geval een reëel risico op refoulement bestaat.

6.20. Waar verzoeker doorheen zijn verzoekschrift veelvuldig verwijst naar rechtspraak van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, dient erop gewezen te worden dat precedentenwerking niet wordt aanvaard in het Belgische recht. De door verzoeker geciteerde rechtspraak betreft individuele gevallen en heeft geen precedentswaarde die bindend is. Elk verzoek om internationale bescherming dient op individuele basis en aan de hand van de hiertoe *in concreto* aangevoerde elementen onderzocht te worden, zoals *in casu* geschiedt.

6.21. Voorts voert verzoeker geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, wegens gebrek aan dienstig verweer, onverminderd overeind.

6.22. Verzoeker maakt, gelet op de gedane vaststellingen, niet *in concreto* aannemelijk dat hij daadwerkelijk verhinderd was om in Griekenland in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien of om er aanspraak te kunnen maken op bepaalde basisvoorzieningen, noch dat hij bij terugkeer naar Griekenland zou worden blootgesteld aan onmenselijke en vernederende behandelingen in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Verzoeker maakt zodoende niet op overtuigende wijze aannemelijk dat hij bij terugkeer naar Griekenland, wegens de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten en buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, zal terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid.

Evenmin maakt hij aannemelijk dat er *in casu* sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugkeer naar Griekenland wegens een bijzondere kwetsbaarheid zal worden blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. In tegenstelling tot wat verzoeker meent, worden er geen voldoende concrete, individuele elementen voorgelegd die van aard zijn om het vermoeden te weerleggen dat hij zich kan beroepen op zijn beschermingsstatus in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op zijn specifieke omstandigheden verhinderen. Zijn beschermingsverzoek dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard. Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

6.23. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt evenmin aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

6.24. Nu aan verzoeker reeds internationale bescherming werd verleend in Griekenland en deze bescherming als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te onderzoeken of verzoeker nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of verzoeker in zijn land van herkomst een gegronde vrees voor vervolging heeft dan wel een reëel risico loopt op het lijden van ernstige schade, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de hem in Griekenland verleende bescherming effectief is, wordt weerlegd. Verzoeker is hierin niet geslaagd.

6.25. Omtrent de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel moet worden vastgesteld dat dit beginsel de commissaris-generaal oplegt zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te stoelen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker op het CGVS uitvoerig werd gehoord. Tijdens het persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet in zijn specifieke situatie niet van toepassing is en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Arabisch machtig is. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken. De commissaris-generaal heeft het beschermingsverzoek van verzoeker op een individuele wijze beoordeeld en zijn beslissing genomen met inachtneming van alle relevante feitelijke gegevens van de zaak. Het betoog dat de commissaris-generaal niet zorgvuldig tewerk is gegaan, kan bijgevolg niet worden bijgetreden.

6.26. Een schending van het redelijkheidsbeginsel kan evenmin worden volgehouden, aangezien de bestreden beslissing geenszins in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd. Deze motieven zijn deugdelijk en vinden steun in het administratief dossier.

6.27. Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een incorrecte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht kan niet worden aangenomen.

6.28. Waar verzoeker in ondergeschikte orde vraagt om de bestreden beslissing te vernietigen, blijkt uit wat voorafgaat dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven die door de Raad niet kan worden hersteld. De Raad ziet geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen, gelet op het voorgaande, evenmin tot een vernietiging van de bestreden beslissing leiden.

7. Kosten

Gelet op het voorgaande past het de kosten van het beroep ten laste te leggen van de verzoekende partij.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2

De kosten van het beroep, begroot op 251 euro, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op vijfentwintig september tweeduizend zesentwintig door:

V. HOEFNAGELS,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
D. D'HONDT,	toegevoegd griffier.

De griffier,	De voorzitter,
D. D'HONDT	V. HOEFNAGELS